

HAL	Važi samo uz nošenje slušnih pomagala Valid only when hearing aids are worn	AME/AeMC
SIC	Specifični standardni liječnički pregled(i)- kontaktiraj nadležno tijelo za dozvole Specific regular medical examination(s) - contact licensing authority	AMS
SSL	Posebna ograničenja kao što je navedeno Special restrictions as specified	AMS
RXO	Specijalistički oftalmološki pregledi Specialist ophthalmological examinations	AME/AeMC

На основу члана 16. и 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 39/09 и 25/18), вршилац дужности генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О УТВРЂИВАЊУ ЗАХТЈЕВА ЗДРАВСТВЕНЕ СПОСОБНОСТИ И ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ЉЕКАРСКОГ УВЈЕРЕЊА КАТЕГОРИЈЕ NAT ВАЗДУХОПЛОВНОМ ОСОБЉУ

Члан 1. (Предмет)

Предмет овог правилника је утврђивање захтјева здравствене способности и поступку издавања љекарског увјерења категорије NAT ваздухопловном особљу.

Члан 2. (Подручје примјене)

Овим правилником се утврђују:

- а) услови и начин обављања љекарског прегледа који се обавља у сврху утврђивања здравствене способности ваздухопловног особља за категорију NAT;
- б) услови и начин издавања, продужавања и обнављања рока важења љекарског увјерења категорије NAT;
- ц) начин одобравања љекара за обављање љекарских прегледа и издавање љекарског увјерења категорије NAT;
- д) начин вођења евиденције обављених љекарских прегледа, издатих сертификата о здравственој способности, те начин чувања медицинске документације.

Члан 3. (Појмови и скраћенице)

- (1) Појмови који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:
 - а) **категирија увјерења NAT**: врста љекарског увјерења које се односи на сертифицирано ваздухопловно особље дефинисано чланом 4. Правилника;
 - б) **носилац дозволе**: лице које посједује дозволу за обављање одређених стручних послова у ваздухопловству;
 - ц) **носилац љекарског увјерења**: лице које посједује важеће љекарско увјерење о здравственој способности категорије NAT;
 - д) **кандидат**: лице које приступи љекарском прегледу ради иницијалног издавања, продужења или обнављања рока важења љекарског увјерења категорије NAT;
 - е) **обнављање рока важења љекарског увјерења категорије NAT**: поступак који се спроводи након

истека рока важења љекарског увјерења категорије NAT;

- ф) **продужење рока важења љекарског увјерења категорије NAT**: поступак који се спроводи прије истека рока важења љекарског увјерења категорије NAT;
- г) **психоактивне супстанце**: алкохол, канабис, седативи, хипнотици, халуциногени, испарљива отапала (кафа и дувански производи су искључени);
- (2) Скраћенице које се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:
 - а) **АеМС** (Aeromedical Center): ваздухопловно-медицински центар одобрен од стране BHDCA за обављање љекарских прегледа ваздухопловног особља;
 - б) **АМЕ** (Aeromedical Examiner): ваздухопловно-медицински испитивач одобрен од стране BHDCA за обављање љекарских прегледа ваздухопловног особља;
 - ц) **МА** (Medical assessor): главни ваздухопловно-медицински испитивач овлаштен од стране BHDCA;
 - д) **EMPIС MED**: Електронски систем за документовање љекарских прегледа, уз примјену захтјева из важећих прописа.

Члан 4.

(Категорије здравствене способности - NAT)

- (1) Љекарско увјерење класе NAT дужно је посједовати ваздухопловно особље које своје послове у ваздухопловству обавља сагласно Дозволи или Потврди о стручној обучености, издатој на основу подзаконских прописа којима се регулише питање издавања предметне дозволе или потврде о стручној обучености и којим се захтијева да наведена дозвола или потврда о стручној обучености буде подржана љекарским увјерењем.
- (2) Носилац Дозволе или Потврде о стручној обучености ваздухопловног особља користи привилегије дозволе само ако код себе има важеће љекарско увјерење дефинисано у ставу (1) овог члана.
- (3) Одредбе овог правилника се не примјењују на особље које посједује Дозволу или Потврду о стручној обучености издату на основу Правилника о утврђивању техничких захтјева и управних поступака у вези са летачким особљем у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 4/18) или Правилника о дозволама контролора ваздушног саобраћаја, организацијама за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима ("Службени гласник БиХ", број 4/18).

Члан 5.

(Здравствена способност за издавање љекарског увјерења категорије NAT)

- (1) Здравствена способност ваздухопловног особља укључује испуњење захтјева у погледу физичког и менталног здравља, вида, распознавања боја и захтјева у погледу слуха кандидата за издавање љекарског увјерења.
- (2) Здравствени захтјеви за издавање љекарског увјерења категорије NAT прописани су у Додатку 1 и 2 овог правилника.

Члан 6.

(Утврђивање здравствене способности)

- (1) Здравствена способност ваздухопловног особља утврђује се на основу љекарских прегледа које обављају АеМС и АМЕ.
- (2) Здравствену способност ваздухопловног особља, које није задовољно оцјеном здравствене способности како је то прописано ставом (1), утврђује комисија коју именује ВНДСА.

Члан 7.

(Смањење здравствене способности)

- (1) Носиоцу дозволе забрањено је користити привилегије дозволе када је свјестан смањења здравствене способности која би могла имати утицај на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (2) Носилац љекарског увјерења о здравственој способности мора, без одгађања, затражити ваздухопловно-медицински савјет АеМС-а или АМЕ-а код којег је обавио задњи преглед, како би потврдио да ли испуњава захтјеве у погледу здравствене способности под којим је издато дато љекарско увјерење, у сљедећим случајевима:
 - а) било какве болести која би могла укључивати неспособност кориштења привилегије дозволе;
 - б) било какве сумње у здравствену способност, услед кориштења лијекова или медицинских, хируршких или других поступака.
- (3) Када је затражен медицински савјет, АеМС или АМЕ мора документовати случај у досије носиоца љекарског увјерења.
- (4) Носилац љекарског увјерења о здравственој способности, уколико намјерава наставити користити привилегије дозволе, мора у што краћем року, а најдуже 21 дан од сазнања или отпуштања на кућно лијечење, писаним путем извјестити АеМС или АМЕ о сљедећем:
 - а) ако је подвргнут хируршком или инвазивном поступку;
 - б) ако је претрпио било какву повреду која утиче на здравствену способност кандидата;
 - ц) ко му је прописана редовна употреба било каквих лијекова;
 - д) ако болује од болести која утиче на здравствену способност;
 - е) у случају трудноће;
 - ф) ако је примљен у болницу или клинику;
 - г) ако му је прописано ношење корекционих помагала.
- (5) Сертификат о здравственој способности се, у случајевима из става 4. тачка а) до г) овог члана, сматра привремено неважећим док АеМС/АМЕ или МА не донесе одлуку о здравственој способности носиоца.
- (6) АеМС/АМЕ или МА може прије доношења одлуке о здравственој способности одредити обнављање љекарског прегледа ако и када то оцијени потребним.

Члан 8.

(Употреба лијекова, омамљујућих средстава и психоактивних супстанци)

- (1) Носиоцу љекарског увјерења забрањено је да користи привилегије дозволе ако узима било какве лијекове који се издају на љекарски рецепт или лијекове који се издају без љекарског рецепта, омамљујућа средства или психоактивне супстанце, укључујући оне који се користе за лијечење болести или поремећаја, уколико је

свјестан било каквих попутних појава које су неспојиве са безбједним кориштењем привилегија дозволе.

- (2) Носиоцу љекарског увјерења забрањено је узимати било какав лијек који се издаје на љекарски рецепт или лијек који се издаје без љекарског рецепта, те неће бити подвргнут било каквој терапији ако није сигуран да тај лијек или терапија неће утицати на његову способност за безбједно кориштење привилегије дозволе. Уколико постоји било каква сумња, мора затражити претходно мишљење од АеМС-а или АМЕ-а.
- (3) Уколико носилац љекарског увјерења поступи противно забранама наведеним у ставу (1) и (2), а није претходно затражио мишљење од АеМС-а или АМЕ-а, ВНДСА предузима мјере прописане Правилником о надзору у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 22/16 и 55/18) и Законом о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17).

Члан 9.

(Љекарски прегледи)

- (1) По обиму и садржају љекарски прегледи могу бити иницијални, редовни и ванредни.
- (2) Иницијални преглед подразумијева свеобухватни медицински преглед који кандидат обавља први пут у сврху стицања љекарског увјерења, а обухвата преглед у складу са захтјевима за процјену здравствене способности категорије NAT.
- (3) Иницијални љекарски преглед мора бити обављен у АеМС-у или од стране АМЕ-а у држави издавања дозволе ваздухопловног особља.
- (4) Редовни љекарски преглед подразумијева периодични општи преглед у складу са захтјевима за процјену здравствене способности категорије NAT и мора бити обављен у року важења љекарског увјерења. Исти може бити обављен у АеМС-у или од стране АМЕ-а.
- (5) Ванредним прегледом сматра се сваки преглед затражен од стране носиоца дозволе, ВНДСА или другог овлашћеног лица. Ванредни преглед ваздухопловног особља мора се обавити у АеМС-у.
- (6) Разлози за ванредни преглед су губитак здравствене способности или сумња у психичку или физичку способност носиоца дозволе за безбједно кориштење привилегије дозволе. Извори оваквих података могу бити несреће или незгоде, проблеми у радном окружењу, проблем током оспособљавања, стручних провјера и слично.
- (7) Обим и садржај ванредног прегледа одређује МА или одговорно лице АеМС-а на основу разлога због којих се тражи ванредни преглед носиоца љекарског увјерења.

Члан 10.

(Обављање љекарских прегледа)

- (1) Кандидат подноси захтјев за издавање љекарског увјерења, у електронској форми ЕМРПС МЕД, чији су изглед и садржај прописани и чине саставни дио ЕМРПС-а. Уколико АеМС или АМЕ утврде како наводи и изјаве у захтјеву нису истинити, неће издати љекарско увјерење кандидату, те о томе морају обавијестити ВНДСА.
- (2) АМЕ је дужан прије прегледа утврдити идентитет кандидата увидом у лични карту или други идентификациони документ са фотографијом, провјерити дозволу ваздухопловног овлашћеног лица, односно потврду о стручној обучености ваздухопловног особља (уколико је издата), те упозорити носиоца на материјалну и кривичну одговорност у вези са истинитошћу података наведених на обрасцу захтјева.

- (3) На захтјев АМЕ-а или ВНДСА, кандидат мора доставити потврду изабраног, породичног или другог љекара код којег се води евиденција о његовој примарној заштити и евиденција о личном здравственом статусу.
- (4) Након обављеног љекарског прегледа, АМЕ мора усагласити резултате прегледа, оцијенити здравствену способност и потписати извјештај о обављеном прегледу на обрасцу или путем електронског медија, чији је изглед и садржај утврдила ВНДСА и исти је саставни дио ЕМРС-а.
- (5) Уколико нису задовољени здравствени захтјеви за категорију здравствене способности NAT, кандидату АеМС или АМЕ неће издати љекарско увјерење док нису испуњени следећи услови:
- да достављени акредитовани медицински закључак, донесен од стране ВНДСА, указује да је, у посебним околностима, неиспуњење било којег захтјева такво да неће угрозити безбједно кориштење привилегија дозволе;
 - да су узете у обзир одговарајуће способности, вјештине и искуство кандидата и оперативни услови под којим се кандидат налази током ваздухопловне активности;
 - да је у љекарском увјерењу или дозволи/потврди о стручној обучености уписано одговарајуће ограничење.
- (6) Ограничења која се уписују у љекарском увјерењу описана су у Додатку 4 овог правилника.
- (7) Уколико је кандидат оцијењен способним, АеМС, односно АМЕ, издаје му љекарско увјерење чији је изглед и садржај дефинисан у Додатку 3 овог правилника.
- (8) Изузетно од става (7) овог члана, ВНДСА може издати ново љекарско увјерење, а које је издао АеМС, односно АМЕ, ако установи да су потребне исправке података у издатом увјерењу.
- (9) Уколико је кандидат оцијењен неспособним, АеМС или АМЕ издаје коначан акт о неиспуњавању услова за издавање љекарског увјерења категорије NAT, чији изглед и основне елементе прописује Закон о управном поступку БиХ.
- (10) У случају да је кандидат оцијењен неспособним, АеМС/АМЕ мора у року од 5 дана од дана обављеног прегледа доставити у ВНДСА оригиналан извјештај о обављеном љекарском прегледу, са припадајућом медицинском документацијом, и копију рјешења коначног акта о неиспуњавању услова за издавање љекарског увјерења категорије NAT.
- (11) Након што је започео преглед код једног АеМС-а или АМЕ-а, кандидат не може започети нови преглед док у претходно започетом прегледу није донесена оцјена здравствене способности у циљу издавања љекарског увјерења класе NAT.
- (12) ВНДСА/МА ће ограничити, привремено суспендовати или трајно одузети издато љекарско увјерење и о томе обавијестити АеМС или АМЕ, који је издао то љекарско увјерење, уколико утврди неиспуњавање примјенљивих захтјева за лице коме је издато љекарско увјерење категорије NAT.
- Члан 11.
- (Рок важења љекарског увјерења категорије NAT)
- (1) Йекарско увјерење категорије NAT биће важеће за период од:
- 60 мјесеци прије него кандидат за издавање љекарског увјерења напуни 40 година старости.
- Йекарско увјерење издато прије навршених 40 године старости престаће бити важеће када носилац дозволе напуни 42 године старости;
- б) 24 мјесеца послје навршених 40 година старости кандидата.
- (2) Уколико се преглед за продужење рока важења љекарског увјерења обави унутар 45 дана прије истека рока важења, датум важења претходног увјерења мјеродаван је за одређивање новог рока важења увјерења.
- (3) Ако постоји клиничка индикација, важење љекарског увјерења може бити временски ограничено на краће раздобље од раздобља прописаног у овом члану, уз назнаку ограничења TML - рок важења, у рубрику Ограничење љекарском увјерењу.
- (4) Уколико је рок важења љекарског увјерења истекао најдуже до 2 године, за обнављање увјерења захтјева се редовни љекарски преглед, који се мора проширити додатним дијагностичким поступцима или специјалистичким прегледом, према процјени МА или АМЕ-а.
- (5) Уколико је рок важења љекарског увјерења истекао дуже од 2 године, ВНДСА захтјева иницијални преглед, заснован на захтјевима за процјену здравствене способности за продужење важења љекарског увјерења.
- (6) Уколико је рок важења љекарског увјерења истекао дуже од 5 година, за обнављање увјерења ВНДСА захтјева иницијални преглед, заснован на захтјевима за процјену здравствене способности за издавање рока важења љекарског увјерења.
- (7) Уколико АеМС/АМЕ тако процијени, преглед се може рутински проширити без обзира на вријеме издавања претходног љекарског увјерења.
- Члан 12.
- (Одобрење ваздухопловно-медицинског центра (АеМС))
- (1) На захтјев АеМС-а, ВНДСА издаје одобрење за обављање љекарских прегледа ваздухопловног особља за категорију NAT.
- (2) Одобрење из става (1) овог члана издаје се АеМС-у одобреном за спровођење прегледа и издавање љекарских увјерења класе 2.
- (3) АеМС, који није претходно одобрен за спровођење љекарских прегледа класе 2, у циљу прибављања одобрења за спровођење прегледа и издавање љекарских увјерења класе NAT мора испунити услове прописане захтјевима Прилога VI, Поддио АеМС Ваздухопловно-медицински центри Правилника о утврђивању техничких захтјева и управних поступака у вези са летачким особљем у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 4/18).
- Члан 13.
- (Одобрење ваздухопловно-медицинског испитивача - АМЕ)
- (1) На захтјев АМЕ-а, ВНДСА издаје одобрење за обављање љекарских прегледа ваздухопловног особља за категорију NAT.
- (2) Одобрење из става (1) овог члана издаје се АМЕ-у одобреном за спровођење прегледа и издавање љекарских увјерења класе 2.
- (3) АМЕ, који није претходно одобрен за спровођење љекарских прегледа класе 2, у циљу прибављања одобрења за спровођење прегледа и издавање љекарских увјерења класе NAT мора испунити услове прописане захтјевима Прилога IV, Поддио Д Ваздухопловно-медицински испитивачи Правилника о утврђивању техничких захтјева и управних поступака у

вези са летачким особљем у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 4/18).

Члан 14.

(Евиденција обављених љекарских прегледа и издатих љекарских увјерења, чување медицинске документације)

- (1) АеМС и АМЕ води евиденцију обављених љекарских прегледа и издатих љекарских увјерења електронским путем на основу евиденције из ЕМРПС-а.
- (2) ВНДСА архивира оригиналну документацију и води евиденцију обављених љекарских прегледа од стране АеМС/АМЕ на основу достављених електронских извјештаја путем ЕМРПС-а.
- (3) АеМС/АМЕ је дужан доставити у ВНДСА оригиналну медицинску документацију, на основу које је издато љекарско увјерење путем ЕМРПС-а, најмање једном годишње ради архивирања исте у ВНДСА.
- (4) (1) Сва документација је доступна само овлашћеним особама. Повјерљивост медицинских података мора се увијек поштовати. ВНДСА, кандидат/носилац љекарског увјерења или његов изабрани љекар, те АМЕ, имају приступ тим документима путем овлашћеног лица или ЕМРПС-а.
(2) Повјерљивост медицинских података је у складу са Законом о заштити личних података ("Службени гласник БиХ", бр. 49/06, 76/11 и 89/11).
- (5) Када је то оправдано оперативним околностима у службене сврхе, или на захтјев кандидата/носиоца љекарског увјерења, ВНДСА може одредити који медицински подаци кандидата/носиоца љекарског увјерења се могу приказати другим лицима или тијелима, у складу са прописима којима је регулисана заштита личних података.
- (6) Медицинску документацију, на основу које је издато љекарско увјерење, ВНДСА чува 10 година од истека рока важења љекарског увјерења.
- (7) Медицинску документацију, на основу које је кандидат оцијењен здравствено неспособним, ВНДСА чува 10 година од дана оцјене.

Члан 15.

(Додаци)

Додаци, штампани уз овај правилник, чине његов саставни дио.

Додатак 1: Општи захтјеви за процјену здравствене способности за категорију NAT;

Додатак 2: Посебни захтјеви за процјену здравствене способности за категорију NAT;

Додатак 3: Образац Љекарског увјерења категорије NAT;

Додатак 4: Ограничења на Љекарском увјерењу категорије NAT.

Члан 16.

(Прелазне и завршне одредбе)

- (1) Одобрења, које је издао АеМС или АМЕ, на основу прописа који је био на снази прије ступања на снагу овог правилника, остају на снази до издавања одобрења АеМС или АМЕ у складу са овим правилником.
- (2) Љекарска увјерења о здравственој способности, издата на основу прописа који је био на снази до ступања на снагу овог правилника, остају на снази до истека њиховог важења.

Члан 17.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу 8 дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-1053-1/18

26. децембра 2018. године

Бања Лука

В. д. генералног директора

Жељко Травар, с. р.

ДОДАТАК 1 ЗАХТЈЕВИ ЗА ПРОЦЈЕНУ ЗДРАВСТВЕНЕ СПОСОБНОСТИ ЗА КАТЕГОРИЈУ 'NAT' Уопштено

Увјерење о здравственој способности може бити издато кандидату код кога је љекарским прегледом установљено да:

- а) нема било какву абнормалност, урођену или стечену;
- б) нема било какву активну, латентну, акутну или хроничну неспособност;
- ц) нема рану, повреду или постоперативну компликацију;
- д) нема било какве посљедице или нуспојаве уколико узима било који прописани лијек или лијек који се узима без рецепта у терапијске, дијагностичке или превентивне сврхе, а које би имале за посљедицу одређени степен функционалне неспособности, која би довела до изненадне неспособности за безбједно кориштење привилегија дозволе.

Психијатријски захтјеви

Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату који нема утврђену историју болести или клиничке дијагнозе органско-ментални поремећај:

- а) поремећај у понашању и ментални поремећај узрокован употребом психостимуланса (укључује синдром овисности алкохолном и психостимулансима);
- б) шизофренију, шизоидни поремећај;
- ц) халуцинације;
- д) поремећај расположења, нервозу узроковану хроничним нагомиланим стресом или соматоформним поремећајем;
- е) бихејвиористички синдром удружен са физиолошким поремећајима или физичким манифестацијама;
- ф) поремећај зреле личности или понашања, посебно ако се објелодани као радња која се понавља;
- г) поремећај психолошког развоја бихејвиористички или емоционални поремећај са почетком у дјетињству или адолесценцији;
- х) неспецифичан ментални поремећај када кандидат није у могућности да користи привилегије дозволе/овлашћења.
- и) кандидат са депресијом, третиран антидепресивним лијековима, мора бити оцијењен неспособним уколико АМЕ има податке да стање кандидата може утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.

Неуролошки захтјеви

- (1) Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату који нема утврђену историју болести или клиничке дијагнозе:
 - а) прогресивне или непрогресивне болести нервног система које би могле утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе;
 - б) епилепсија;

- ц) случајеви поремећаја свијести без одговарајућег медицинског објашњења.
- (2) Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату који нема повреду главе која би могла утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.

Кардио-васкуларни систем

- (1) Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату који нема никакву абнормалност срца, урођену или стечену, која би могла утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (2) Кандидат након операције коронарне спојнице (by-pass) или ангиопластике (са или без стента) или са неком другом интервенцијом на срцу или има историју инфаркта миокарда или има могуће ризике срчане неспособности, оцјењује се неспособним док се стање срца кандидата не испита и евалуира сагласно са најбољом медицинском праксом и донесе оцјена да стање срца кандидата не може утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (3) Кандидат са абнормалним срчаним ритмом оцјењује се неспособним док се срчана аритмија кандидата не испита и евалуира у складу са најбољом медицинском праксом и донесе оцјена да срчана аритмија кандидата не мора утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (4) Електрокардиограм је дио прегледа кардио-васкуларног система и захтијева се на сваком љекарском прегледу за издавање сертификата о здравственој способности.
- (5) Систолни и дијастолни крвни притисак морају бити у границама вриједности нормалног крвног притиска. Употреба лијекова за контролу крвног притиска је дисквалификујућа осим код употребе лијекова који не утичу на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (6) Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату који нема никакву значајну абнормалност функција и грађе кардио-васкуларног система.

Систем за дисање

- (1) Увјерење о здравственој способности издаје се кандидату код кога не постоји неспособност плућа нити активна болест грађе плућа, медијастинума или плућне овојнице, која би могла утицати на губитак способности током нормалних или ванредних захтјева. Рендгенски снимак грудног коша може бити дио иницијалног или редовног љекарског прегледа у случајевима гдје се могу очекивати знаци асимптоматске плућне болести.
- (2) Кандидат с хроничном опструктивном болешћу плућа оцјењује се неспособним док се не испита и евалуира у складу са најбољом медицинском праксом и донесе оцјена да стање кандидата не може утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (3) Кандидат с бронхијалном астмом, са значајним симптомима или вјероватним узроком знакова неспособности током нормалних или ванредних захтјева, оцјењује се неспособним. Употреба лијекова је дисквалификујућа, осим оних који не би могли утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (4) Кандидат са активном туберкулозом плућа оцјењује се неспособним.
- (5) Кандидат са туберкулозом која мирује или са залијеченим лезијама може бити оцијенен способним.

Систем органа за варење

- (1) Кандидат мора бити потпуно без знакова појаве хернија.

- (2) Кандидат са значајним знаковима умањења функције желучано-цријевног тракта или њихових аднекса оцјењује се неспособним.
- (3) Кандидат са посљедицама болести или оперативног третмана на било којем дијелу желучано-цријевног тракта и њихових аднекса, била која опструкција или компресија, оцјењује се неспособним.
- (4) Кандидат, подвргнут оперативном захватом на жучоводу или цријевном тракту или аднексима са тоталним или дјелимичним исијецањем или одвајањем било којег од органа, оцјењује се неспособним док АМЕ не добије комплетну медицинску документацију и направи процјену учинка операције.

Болести у вези са метаболизмом, исхраном и ендокриним жлијездама

- (1) Кандидат са болестима у вези са метаболизмом, исхраном или ендокриним жлијездама, које би могле утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе, оцјењује се неспособним.
- (2) Кандидат с дијабетесом, који захтијева инсулин, оцјењује се неспособним.
- (3) Кандидат с дијабетесом, који не захтијева инсулин, оцјењује се неспособним док стање кандидата не показује знакове задовољавајуће контроле примјеном одговарајуће дијете или уз дијету употреба антидијабетичких лијекова, који не би могли утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе.

Хематологија

Кандидат са болестима крви и/или лимфног система мора бити оцијенен неспособним док истраживање и његово стање не покаже да је мало вјероватноћа утицаја на безбједно кориштење привилегија дозволе. Болести српастих ћелија и друге хемоглобинопатије се уобичајено усклађују са оцјеном способан.

Генито-уринарни систем

- (1) Кандидат са бубрежним болестима или болестима генито-уринарног система оцјењује се неспособним док његово стање не покаже да је мало вјероватан утицај на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (2) Преглед урина је дио сваког љекарског прегледа за издавање сертификата о здравственој способности и свака абнормалност налаза урина захтијева одговарајуће медицинске претраге.
- (3) Кандидат са посљедицама болести или оперативног третмана на бубрезима или генито-уринарном тракту, појединачне опструкције, сужавање или компресије, оцјењује се неспособним док се стање кандидата не испита и евалуира у складу са најбољом медицинском праксом и донесе оцјена да је мало вјероватан утицај на безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (4) Кандидат подвргнут нефректомији оцјењује се неспособним до стања задовољавајуће компензације.

Полно преносиве болести и друге инфекције

Кандидат који је серопозитиван на вирус хумане имунодефицијенције (HIV) оцјењује се неспособним док се стање кандидата подвргне испитивању и евалуацији у складу са најбољом медицинском праксом и донесе оцјена да је мало вјероватан утицај на безбједно кориштење привилегија дозволе. Рана дијагноза и лијечења са антиретровиралном терапијом побољшава прогнозу и стање кандидата се мора испитати и евалуирати у складу са најбољом медицинском праксом. Уколико се донесе оцјена да је мало вјероватан утицај на безбједно кориштење привилегија дозволе, кандидат се може оцијенити способним.

Гинекологија и акушерство

Кандидаткиња која је трудна оцјењује се неспособном. Ако гинеколошки налаз потврђује нормалну трудноћу, кандидаткиња се оцјењује способном до краја 15. седмице трудноће.

Мишићно-коштани систем

Кандидат не смије имати никакву абнормалност костију, зглобова, мишића, тетива или грађе, која би могла утицати на безбједно кориштење привилегија дозволе. Свака последица настала повредом костију, зглобова, мишића или тетива и анатомска оштећења захтијева функционалну процјену за оцјену способности. Примјеном ових критеријума кандидат се оцјењује способним у договору са ВНДСА, под условом да носи одговарајуће помагало.

Оториноларинголошки (Захтјеви слуха)

- (1) Кандидат који није у могућности исправно разумјети конверзациони говор у тихој соби, на свако уво на удаљености од 2 метра, леђима окренутим од испитивача, оцјењује се неспособним.
- (2) Кад се слух тестира чистом тоналном аудиометријом, кандидат са губитком слуха, на свако уво одвојено, већим од 35 dB на било којој од фреквенције 500, 1 000 или 2 000 Hz, или више од 50 dB на 3 000 Hz, оцјењује се неспособним. Примјеном ових критеријума кандидат може бити оцијењен способним у договору са ВНДСА, под условом да носи одговарајуће слушно помагало.
- (3) Лјекарско увјерење издаје се кандидату који нема абнормалност или болест ушију или повезаних система којио вјероватно ометају безбједно кориштење привилегија дозволе. Налаз мора бити:
 - а) без сметњи вестибуларних функција;
 - б) без значајне дисфункције Еустахијевог цијеви; и
 - ц) без неизлијечене перфорације мембране бубњића.
- (4) Појединачна сува перфорација мембране бубњића не условљава доношење оцјене неспособности кандидата. Налаз мора бити:
 - а) без опструкције носа;
 - б) без малформације илии никакве болести усне шупљине или горњег дисајног пута; који вјероватно ометају безбједно кориштење привилегија дозволе;
 - ц) (Захтјеви за говор)
- (5) Кандидат са значајним сметњама у говору или гласу који значајно отежавају говорну комуникацију оцјењује се неспособним.

Офталмолошки захтјеви

- (1) Лјекарско увјерење издаје се кандидату код којег не постоји активно патолошко стање, акутно и хронично, без икаквих секвела од оперативног третмана или повреда очију и њихових аднекса који вјероватно умањују нормалне видне функције и ометају безбједно кориштење привилегија дозволе.
- (2) Захтјеви вида:
 - а) Тестирање оштрине спроводи се у окружењу са нивоом освјетљења који одговара за редовно канцеларијско освјетљење (30-60 cd/m²).
 - б) Оштрина вида мјери се помоћу низа Ландолтових прстена или сличним оптотипом, постављеним на одговарајућу удаљеност од подносиоца захтјева, зависно од начина тестирања.
 - ц) Оштрина вида на даљину, са или без корекције, мора бити 6/12 или боља на сваком оку одвојена и оштрина вида на оба ока мора бити 6/9 или боља.

За неисправљену оштрину вида не примјењују се ограничења. Примјеном ових критеријума за оштрину вида на даљину са корекционим сочивима кандидат се оцјењује способним под условом да носи или има на располагању корекциона сочива током кориштења привилегија дозволе.

- д) Кандидат може користити контактна сочива под условом да су сочива монофокална и необојена и да се добро подносе. Одређивање оштрине вида са или без корекције спроводи се на сваком лјекарском прегледу за издавање сертификата о здравственој способности.
 - е) Кандидат који има оштрину вида без корекције на сваком оку слабије од 6/6 мора имати комплетан офталмолошки преглед на иницијалном прегледу за издавање сертификата о здравственој способности и даље према процјени АМЕ-а. Кандидат мора бити способан читати, са или без корекције, табелу NS или еквивалентну на удаљености 30 - 50 cm.
 - ф) Ако постоје захтјеви са корекцијом вида на близину, кандидат се оцјењује способним уз преписивање ношења корекционих наочала на близину.
 - г) Ако постоје захтјеви са корекцијом вида на близину уз необавезно ношење корекционих наочала, корекционе наочале морају бити на располагању током кориштења привилегија дозволе.
- (3) Кандидат мора имати нормално видно поље.
- а) Стања која захтијевају извјештај специјалисте офталмолога: битно погоршање оштрине вида без корекције, погоршање оштрине вида са корекцијом, појава болести ока, повреда ока и операције ока.
 - б) Кандидат који је био подвргнут оперативном третману, корекцији грешака рефракције, оцјењује се неспособним док не буде ослобођен сметњи које би могле ометати безбједно кориштење привилегија дозволе.
 - ц) Кандидат мора имати нормалан бинокуларни вид. Губитак стереовида, ненормална конвергенција, с неравнотежом очних мишића, гдје су резерве фузије недовољне да спријече астенопију и диплопију, је дисквалификујуће.

**ДОДАТАК 2
ПОСЕБНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА ПРОЦЈЕНУ ЗДРАВСТВЕНЕ СПОСОБНОСТИ ЗА КАТЕГОРИЈУ NAT**

Посебни захтјеви за процјену здравствене способности кандидата за издавање лјекарског увјерења категорије NAT дефинисани су MED.B.095, Прилога IV Правилника о утврђивању техничких захтјева и управних поступака у вези са летачким особљем у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 4/18) и припадајућим Прихватљивим начинима испуњења захтјева MED.B.095, како сlijеди:

- а) AMC2 MED.B.095 - Кардиоваскуларни систем;
- б) AMC3 MED.B.095 - Систем за дисање;
- ц) AMC4 MED.B.095 - Систем органа за варење;
- д) AMC5 MED.B.095 - Систем метаболизма, исхране и ендокрине жлијезде;
- е) AMC6 MED.B.095 - Хематологија;
- ф) AMC7 MED.B.095 - Генито-уринарни систем;
- г) AMC8 MED.B.095 - Инфективне болести;

- х) AMC9 MED.B.095 - Гинекологија и акушерство;
- и) AMC10 MED.B.095 - Мишићно-коштани систем;
- ј) AMC11 MED.B.095 - Психијатрија;
- к) AMC12 MED.B.095 - Психологија;
- л) AMC13 MED.B.095 - Неурологија;
- м) AMC14 MED.B.095 - Офталмологија;
- н) AMC15 MED.B.095 - Распознавање боја;
- о) AMC16 MED.B.095 - Оториноларингологија;

ДОДАТАК 3**ОБРАЗАЦ ЛЕКАРСКОГ УВЈЕРЕЊА КАТЕГОРИЈЕ NAT**

- (1) Лекарско увјерење класе NAT штампа се на папиру димензија 297x210 mm и састављено је из седам независних поља.
- (2) Лекарско увјерење из става (1) овог додатка исписано је на једном од службених језика у Босни и Херцеговини. Предметно увјерење може садржавати и превод текста увјерења и на енглески језик.
- (3) Садржај поља лекарског увјерења треба да садржи сљедеће елементе:
 - а) Прво поље садржи минимално сљедеће елементе:
 - а. Назив државе која је издала увјерење;
 - б. Број дозволе на коју се увјерење односи, односно број под којим је издато лекарско увјерење;
 - ц. Име и презиме носиоца дозволе;
 - д. Датум рођења имаоца увјерења;
 - е. Адреса пребивалишта имаоца увјерења;
 - ф. Држављанство имаоца увјерења;
 - г. Простор за својеручни потпис имаоца увјерења.
 - б) Друго поље садржи минимално сљедеће елементе:
 - а. Ознаку категорије увјерења "NAT";
 - б. Рок важења увјерења;
 - ц. Датум издавања увјерења;
 - д. Податке и својеручни потпис лекара који је издао увјерење.
 - ц) Треће поље садржи минимално сљедеће елементе:
 - а. Ограничења лекарског увјерења;
 - б. Остале примједбе.
 - д) Четврто поље садржи минимално сљедеће елементе:
 - а. Датум истека претходног лекарског увјерења;
 - б. Датум посљедњих и сљедећих тестова које кандидат проводи;
 - ц. Изјаву о свјесности постојања ограничења и обавезе придржавања ограничења.
 - е) Пето поље садржи минимално сљедеће елементе:
 - а. Минимални периодични захтјеви за прегледе при издавању лекарског увјерења;
 - б. Примједбе;
 - ф) Шесто поље је празно поље, и
 - г) Седмо поље садржи сљедеће податке:

Назив органа: Дирекција за цивилно ваздухопловство

БиХ

Грб Босне и Херцеговине;

Назив: Лекарско увјерење класе NAT

Основ за издавање лекарског увјерења: Лекарско увјерење издато у складу са Правилником о утврђивању захтјева здравствене способности и поступку издавања лекарског увјерења категорије NAT ваздухопловном особљу.

ДОДАТАК 4**ОГРАНИЧЕЊА ЛЕКАРСКОГ УВЈЕРЕЊА КАТЕГОРИЈЕ "NAT"**

Ознака ограничења	Опис ограничења	Привилегија издавања ограничења
VDL	Корекција вида на даљину Correction for defective distant vision	AME/AeMC
VML	Корекција вида на даљину и близину Correction for defective distant, intermediate and near vision	AME/AeMC
VNL	Корекција вида на близину Correction for defective near vision	AME/AeMC
CCL	Корекција само помоћу контактних сочива Correction by means of contact lenses only	AME/AeMC
APL	Важи само уз одобрено помагало Valid only with approved prosthesis	AME/AeMC
HAL	Важи само уз ношење слушних помагала Valid only when hearing aids are worn	AME/AeMC
SIC	Специфични стандардни лекарски преглед(и)- контактирај надлежно тијело за дозволе Specific regular medical examination(s) - contact licensing authority	AMS
SSL	Посебна ограничења као што је наведено Special restrictions as specified	AMS
RXO	Специјалистички офталмолошки прегледи Specialist ophthalmological examinations	AME/AeMC

VANJSKOTRGOVINSKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE

7

Na osnovu člana 22. Zakona o Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/01 i 72/13) i člana 46. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/14), Skupština Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 14.12.2018. godine, donijela je

ODLUKU**O ČLANARINI VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2019. GODINU**

Član 1.

Ovom odlukom propisuje se osnovica, stopa i način plaćanja članarine koju članovi plaćaju Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora) u 2019. godini.

Član 2.

Svaki član Komore dužan je plaćati članarinu Komori, na osnovu kvartalnog obavještenja o osnovici i visini članarine.

Članarina utvrđena članu Komore pojedinačno ne može biti veća od najvišeg iznosa utvrđenog Zakonom o Komori, niti manja od 20,00 KM mjesečno.

Osnovica za obračun članarine Komori je ukupan uvoz realiziran u 2018. godini ili iznos bruto plaće zaposlenih iskazan u završnom računu za 2018. godinu.

Članu Komore može se obračunati članarina samo po jednom od osnova iz prethodnog stava, a prema raspoloživim podacima.

Član 3.

Privredno-pravna lica registrirana u Bosni i Hercegovini za obavljanje poslova u inostranstvu koja su u 2018. godini imala realiziran vanjskotrgovinski promet po osnovu uvoza plaćaju članarinu koja se obračunava u odnosu na vrijednost uvezene robe.

Članarina se obračunava kvartalno, a osnovica za obračun kvartala je jedna četvrtina ukupnog uvoza u 2018. godini.

Stopa članarina iz prethodnog stava iznosi 0,1% na utvrđenu osnovicu.